

SFCR

RAPPORTERINGSÅR 2018

Rapport om solvens og finansiell stilling (SFCR)

Landkreditt Forsikring AS

Tlf. 23 00 08 00

Karl Johans gate 45, 0162 Oslo

www.landkredittforsikring.no

Innhold

Sammendrag	1
A. Virksomhet og resultater	2
A.1 Virksomhet	2
Opplysninger om foretaket	2
A.2 Forsikringsresultat	3
A.3 Investeringsresultat	4
B. System for risikostyring og internkontroll	6
B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll	6
Risikostyringssystemet generelt	6
Kort om funksjonene	6
B.2 Krav til egnethet	9
B.3 Risikostyringssystemet, herunder egenvurderingen av risiko og solvens	9
B.4 Internkontrollsystem	15
B.5 Internrevisjonsfunksjon	15
B.6 Aktuarfunksjon	16
B.7 Utkontraktering	17
B.8 Vurdering	18
C. Risikoprofil	19
C.1 Forsikringsrisiko	19
C.2 Markedsrisiko	20
C.3 Kredittrisiko	22
C.4 Likviditetsrisiko	23
C.5 Operasjonell risiko	23
C.6 Andre vesentlige risikoer	24
D. Verdsetting for solvensformål	26
D.1 Eiendeler	26
D.2 Forsikringstekniske avsetninger	27
Segmentering	27
Avvik mellom finans- og solvensregnskap	29
D.3 Andre forpliktelser	30

Innholdsfortegnelse

E. Kapitalstyring	31
E.1 Ansvarlig kapital	31
E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	31
F. Rapporteringsmaler	33
F.1 Vedlegg til SFCR-rapporten	33
G. Godkjenning	34
Firmainformasjon	35

Sammendrag

Landkreditt Forsikring har i løpet av rapporteringsperioden ikke gjort vesentlige endringer i risikostyringssystemet. Generelt har selskapet utviklet et godt organisert risikostyringssystem som er passende for selskapets størrelse og kompleksitet, forankret i styret. I løpet av 2018 har Landkreditt SA kjøpt seg opp i selskapet og eier nå 92,6 % av aksjene. Dette førte til at Landkreditt Forsikring AS fra 1. juni 2018 ble et selskap i Landkredittkonsernet.

Selskapets kapitaldekning er økt i forhold til fjoråret. Per 31.12. utgjorde tilgjengelig kapital 164% av kapitalkravet, dette er fortsatt godt over hva selskapet regner som sitt minstebehov, og legger forholdene til rette for videre vekst.

Fremover har selskapet fokus på å videreutvikle første og andrelinje risikostyring i tråd med anbefalingene i solvens II rammeverket, samt å effektivisere prosessene for Solvens II rapportering.

A. Virksomhet og resultater

A.1 Virksomhet

Opplysninger om foretaket

Foretak:

Landkreditt Forsikring AS
Karl Johans gate 41a
0163 Oslo

Tilsynsmyndighet:

Finanstilsynet
Revierstredet 3
0151 Oslo

Revisor:

PwC
Dronning Eufemias gate 8
N-0191 Oslo

Eiere:

Eiere	Aksjekapital	Andel
Landkreditt SA	37 598 000	92,6 %
Skogbrand Forsikringsselskap Gjensidig	2 508 000	6,2 %
A/L Gartnerhallen	500 000	1,2 %
Totalt	40 606 000	100 %

Landkreditt Forsikring AS ble stiftet 17. august 2001 og eies av 3 aktører i landbrukssamvirket. Selskapet regnes som «Bondens eget forsikringsselskap» og retter primært sin virksomhet mot bønder og aktører innen norsk landbruk ved å tilby gode forsikringsdekninger til konkurransedyktige priser. I tillegg rettes virksomheten også mot privatmarkedet samtidig som øvrig næringsliv også vil utgjøre en vesentlig andel av virksomheten fremover. I løpet av 2018 har Landkreditt SA kjøpt seg opp i selskapet og eier nå 92,6 % av aksjene. Dette førte til at Landkreditt Forsikring AS fra 1. juni 2018 ble et selskap i Landkredittkonsernet. Skogbrand har også kjøpt en mindre post og eier 6,2 % av aksjene. Gartnerhallen har beholdt sin andel på 1,2 %.

A.2 Forsikringsresultat

Selskapet har hatt en god vekst i 2018. Forfalte premier har økt med 9 prosent sammenlignet med 2017 og samlet forfalt premie utgjorde 558 millioner kroner ved utgangen av 2018. Privat- og landbrukskundene betjenes av eget salgsapparat, agenturer og gjennom selskapets nettside, mens næringslivskundene betjenes av agenter og av selskapets næringslivsteam som også står for kontakten mot forsikringsmeglere.

Det har vært en betydelig vekst i salg av forsikringsdekninger til landbruket i 2018. Økning i forfalt premie i dette segmentet utgjorde 13 prosent i 2018. Det har vært betydelig salgsaktivitet rettet mot landbruk, og det er utviklet og lansert nye produkter i 2018 som er særlig rettet mot bøndenes forsikringsbehov.

Veksten i forfalt premie i privatsegmentet begynte å falle våren 2018. Dette skyldes en omlegging til nye tariffer og sterk priskonkurranse. Økningen i dette segmentet ble 5 prosent. Produktene motorvogn og villa utgjør de største porteføljene i dette segmentet.

Økningen i forfalt premie på næring var på 6 prosent, og næring utgjør fremdeles det største segmentet med forfalt premie på 224 millioner kroner ved utgangen av 2018. Dette segmentet er 2 millioner større enn landbruk. Persondekninger som yrkesskade-, uføre-, og gruppelevsdekninger til bedrifter utgjør en betydelig del av næringslivssegmentet.

Tabellen nedenfor viser antall kundeforhold ved utgangen av 2018.

	2018	2017	2016
Landbruk	35.867	35.842	3.263
Privat	12.184	11.099	9.289
Næring	4.671	4.978	4.603
Totalt	52.722	51.919	17.200

I segmentet Landbruk inngår også persondekninger til bønder. Avtalen med Norges Bondelag utgjør en betydelig del av veksten i dette segmentet.

Resultatutvikling og sentrale nøkkeltall

Tall i millioner kroner	2018	2017
Resultat før skattekostnad	-19,8	28,8
Skadeprosent Brutto	102,8 %	78,8 %
Skadeprosent for egen regning	86,3 %	79,8 %
Kostnadsprosent brutto	22,1 %	23,3 %
Kostnadsprosent for egen regning	26,6 %	26,5 %
Combined brutto	124,9 %	102,1 %
Combined for egen regning	112,9 %	106,3 %
Solvenskapitaldekning i prosent	163,9 %	151,5 %

Resultat før skattekostnad utgjør minus 19,8 millioner mot 28,8 millioner i 2017. Det tekniske resultatet endt på minus 26,4 mot minus 9 millioner i 2017. Det tekniske resultatet for 2018 er preget av en hard vinter og flere storskader enn normalt.

Skadeprosenten for 2018 er derfor langt høyere enn målsatt skadeprosent, og det er iverksatt flere forbedringstiltak i løpet av 2018 som også vil fortsette inn 2019. Full effekt av disse vil ikke komme før i 2020. Den negative utviklingen i skadeprosenter i 2018 har også medført lavere provisjonsinntekter fra reassurandører og økte IBNR avsetninger. Dette har isolert økt skadeprosenten og kostnadsprosenten betraktelig.

For detaljerte tall per bransje henvises det til note 3 på side 18 i selskapets årsrapport for 2018.

A.3 Investeringsresultat

Landkreditt Forsikring AS har plassert sine investerte midler i obligasjoner og aksjer via utvalgte verdipapirfond og enkeltpapirer. I tillegg har selskapet enkelte investeringer i eiendomsfond. Styret har vedtatt retningslinjer og fullmakter for kapitalforvaltningen som tar hensyn til den finansielle risikoen selskapets kapitalforvaltning er utsatt for, samt de lover og regler myndighetene har satt for forsikringsselskapers virksomhet.

Risikoprofilen for markeds-, kreditt-, og likviditetsrisiko skal være lav til moderat. Risikoprofilen styres gjennom valg av instrumenter som er tilgjengelig for forvaltningsporteføljen, plasseringsbegrensninger og risikorammer.

Markedsrisikoen styres for renteporteføljen gjennom kredittrisikoen og durasjonen i obligasjonene. For aksjer styres markedsrisikoen gjennom ramme for maksimal aksjeeksponering og fordelingen mellom norske og internasjonale aksjefond. Markedsrisikoen vurderes i forhold til bufferkapitalen ved gjennomføring av månedlige stresstester og et maksimalt kapitalkrav for markedsrisiko.

Kredittrisiko styres gjennom en begrensning på maksimalt tap som kan oppstå med 0,5% sannsynlighet. Dette beregnes med Solvens II-modellen for markedsrisiko.

Likviditetsrisikoen styres gjennom bankinnskudd og obligasjoner med fortrinnsrett.

Forvaltningen av selskapets midler skjer innenfor risikorammer som tar hensyn til selskapets soliditet, behov for likviditet og forretningsmessige risiko. I note 8 er allokering av investeringsporteføljen spesifisert.

For opplysninger om inntekter og utgifter fra investeringer oppdelt etter eiendelsklasse henvises det til note 10 på side 26 i selskapets årsrapport for 2018.

B. System for risikostyring og internkontroll

B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll

Risikostyringssystemet generelt

Selskapets risikostyring er bygget opp rundt følgende fire nøkkelfunksjoner:

- Risikostyringsfunksjon
- Compliancefunksjon
- Internrevisjonsfunksjon
- Aktuarfunksjon

Funksjonene skal tilfredsstillere flere krav, blant annet krav om nøkkelpersoners egnethet og hederlighet (fit and proper). Funksjonenes ansvarsområde og plikter er regulert i selskapets policy for risikostyring med underdokumenter.

Kort om funksjonene

Risikostyring

Kjerneoppgavene til risikostyringsfunksjonen er:

- Koordinering og kontroll av alle oppgaver knyttet til risikostyring
- Måling og vurdering av den totale risikosituasjonen inklusive identifisering av potensielle framtidige risikoer
- Rapportering til styret og Revisjons- og Risikoutvalget (RRU)
- Rapportering til tilsyn og offentlighet

Risikostyringsfunksjonen er utkontraktert til Analytika AS, v/ Lars Aga Reisæter

Compliance

Denne funksjonen er en del av internkontrollsystemet. I tillegg til å ha det overordnede ansvaret for internkontrollen, har compliancefunksjonen ansvar for følgende tre kjerneområder:

- Risiko kontroll (compliance risikoer)
- Early warning
- Gi råd til ledelsen

Compliancerisiko er definert som risiko for lovmessige eller regulatoriske sanksjoner, betydelige finansielle tap eller omdømmetap som følge av feil anvendelse eller manglende etterlevelse av lover og regler.

Compliancefunksjonen er ivaretatt av intern compliance ansvarlig.

Internrevisjon

Internrevisjonen er helt uavhengig av alle 1.linjeoppgaver for å sikre uavhengighet. Dette sikres best ved å utkontraktere oppgaven. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret, internrevisjonens arbeidsplan og prioriteringer blir også vedtatt av styret. Ansvarlig revisor møter regelmessig i styremøter. Kjerneoppgavene til internrevisor er:

- Revisjon basert på plan vedtatt av styret
- Rapportering til styret

Internrevisjon er per 31.12.2018 utkontraktert til EY v/ Kristin Bekkeseth, fra 1.1.2019 er avtalen med EY avsluttet og internrevisjonen er utkontraktert til Deloitte.

Aktuar

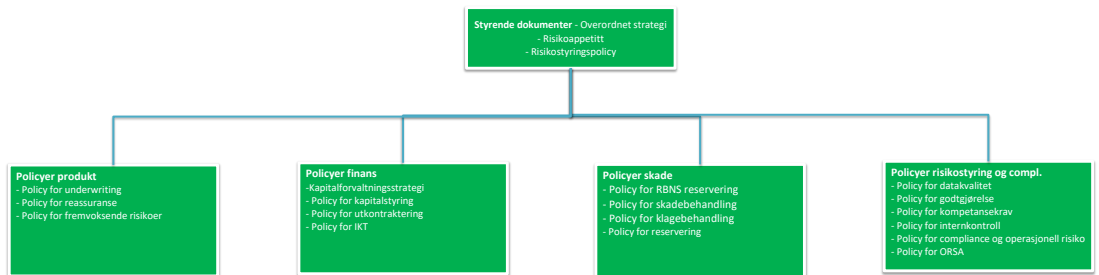
Aktuar funksjonens hovedoppgaver er:

- Koordinere og overvåke vurderingen av forsikrings tekniske avsetninger, metodebruk og datakvalitet
- Rapportering
- Gi støtte til risk management funksjonen

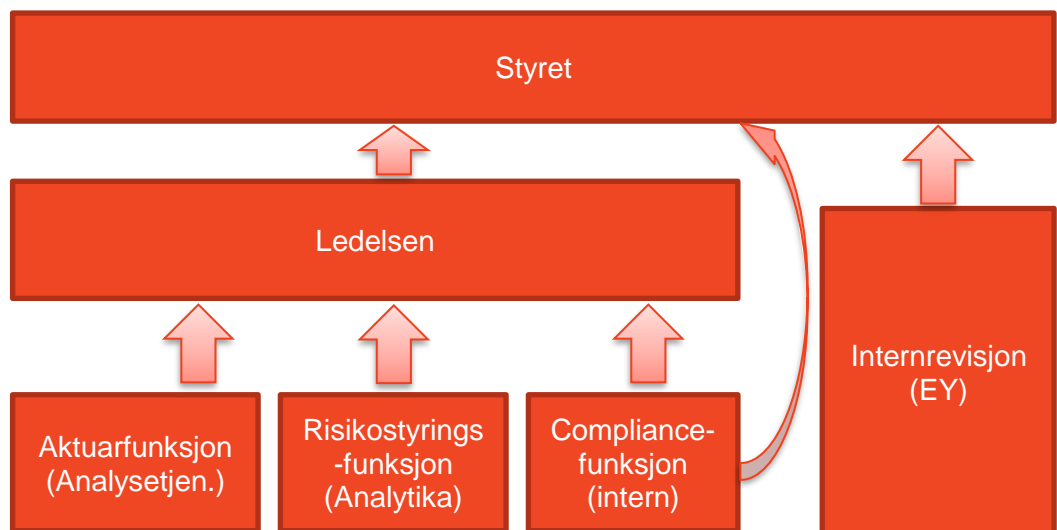
Aktuarfunksjonen er utkontraktert til Analysetjenester AS v/ Ørjan Ådland.

Styrende dokumenter

Selskapet har styrende dokumenter som regulerer sentrale deler av selskapets drift og risikotaking. Dokumenthierarkiet er vist i figuren under.

Når det gjelder risikostyringssystemet er dette satt opp som vist i figuren under.

Godtgjrelsespolitikk

Selskapet har ingen resultatavhengig lønn. For øvrige opplysninger om selskapets godtgjørelsesordninger henvises det til note 19 på side 30 i selskapets årsrapport for 2018.

Nærstående parter

Landkreditt SA eier 92,6 % av aksjene i Landkreditt Forsikring AS, og Landkreditt Forsikring AS er derfor et konsernselskap i Landkredittkonsernet. Alle avtaler knyttet til forsikringsdekninger og salg av forsikringsprodukter er basert på alminnelige forretningsmessige vilkår og følger prinsippet om «armlengdes avstand».

B.2 Krav til egnethet

Selskapets ledelse består per 31.12.2018 av:

- Bjørn Araldsen, konstituert Adm. Direktør. (Ane Wiig Syvertsen tiltrådte stillingen som Administrerende direktør første kvartal 2019)
- Jørgen Momrak, Økonomisjef
- Petter Justnes, direktør Salg og Marked
- Per Strand, direktør Skadebehandling
- Tor Ivar Lykseth, direktør IT og Digitalisering

I tillegg regnes sentrale personer innen risikostyring som nøkkelpersonell, dette omfatter:

- Lars Aga Reisæter (outsourcet Risk Manager)
- Ørjan Ådland (outsourcet Aktuarfunksjon)
- Finn Jacob Enger (Compliance ansvarlig)

Foretaket har etablert retningslinjer for å sikre at personer i sentrale stillinger fyller kravene til egnethet, disse er beskrevet i foretakets «Policy for kompetansekrav og egnethet». Kravet består mellom annet av at ledelse, styremedlemmer, den daglige ledelse samt andre nøkkelpersoner har nødvendig erfaring, formell kompetanse og i det hele anses skikket for sine stillinger i selskapet. Lang erfaring kan veie opp for manglende formell kompetanse. I tillegg stilles det krav til skikkethet, inkludert en vurdering av vedkommende sitt omdømme og integritet. Det innhentes vandelsattest for å sikre at personer tilknyttet selskapet har en tilfredsstillende god vandel.

B.3 Risikostyringssystemet, herunder egenvurderingen av risiko og solvens

Risikostyring er en sentral del av Landkreditt Forsikrings forretningsdrift. Risikovurderinger og beregninger av kapital- og risikomessige konsekvenser er en sentral del av alle vesentlige beslutninger.

Landkreditt Forsikring har etablert et risikostyringssystem som skal sikre at god risikostyring blir gjennomført og dokumentert på en tilfredsstillende måte og i henhold til finansforetaksloven med forskrifter samt forskrift om risikostyring og internkontroll.

Landkreditt Forsikring har rutiner, rapportssystemer og kontrollsystemer som sikrer selskapet tilfredsstillende kontroll over mulige risikoer. Det påligger alle i organisasjonen innenfor sitt ansvarsområde å sikre ivaretagelsen av dette, utover dette påligger det særlig de uavhengige kontrollfunksjonene å sikre at dette blir etterlevd. Det er administrerende direktør som har ansvaret for implementeringen av kontrollopplegget.

Det foreligger en oversikt over eksisterende fullmaktsforhold i selskapet. Tilsyn med at fullmaktene ikke er overskredet gjøres av compliance- og internrevisjonsfunksjonen.

Selskapets compliancefunksjon skal kontrollere at reglene for behandling av personopplysninger er tilfredsstillt i eget selskap og hos leverandører.

Styring og kontroll av sentrale risikoområder

FORSIKRINGSRISIKO

Styret fastsetter rammene for forsikringsvirksomhetens samlede risikoeksponering og prinsippene for beregning av disse.

Administrasjonen skal kvartalsvis på aggregert nivå, vurdere og rapportere til styret utviklingen med hensyn til forventet resultat, risikofaktorer og maksimalt tapspotensiale i forhold til faktisk skadeutvikling og sannsynlig utvikling fremover.

MARKEDSRISIKO

Styret fastsetter rammene for finansforvaltningen, herunder retningslinjene for plassering og betingelsene for å sette forvaltningen ut til andre.

Risk Manger skal månedlig rapportere til ledelsen og styret utviklingen med hensyn til forventet resultat og risikoeksponering.

HVITVASKINGSRISIKO

Complianceofficer er hvitvaskingsansvarlig. Selskapet har en egen «Instruks for hvitvasking og terrorfinansiering» som gir føringer for styring av denne risikoen. I tillegg til å ha gjennomført opplæring i å avdekke hvitvasking og terrorfinansiering for sine ansatte.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditeten styres etter prinsipper og retningslinjer gitt i en egen Policy for markeds-, ALM og likviditetsrisiko.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko måles og styres i henhold til en egen Policy for operasjonell og compliance risiko.

MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko oppstår i første rekke ovenfor reassuransemotparter og på investeringssiden. Omfanget av dette er regulert i «Policy for Reassuranse» og «Policy for markeds-, ALM- og likviditetsrisiko».

AVSETNINGSRISIKO

Risikoen ved uriktige avsetninger, eller uventede bevegelser på eldre skader, er regulert i «Policy for aktuarfunksjonen» og «Policy for verdivurdering av forsikringstekniske avsetninger».

FREMVOKSENDE RISIKOER

Foretaket har i alle risikovurderinger og ORSA gjennomganger fokus på risikoer som ikke ennå har materialisert seg, men som kan bli relevante i fremtiden. For selskapet vurderes dette å inkludere, men ikke være begrenset til:

- Utbredelse av dyresykdommer
- Offentlige tiltak (eksemplifisert ved tiltakene som har blitt satt i verk ifm MRSA)
- Politiske endringer innen landbruket
- Klimaendringer
- Redusert tilgjengelighet/ dyrere reassuranse
- Endringer i markedet, for eksempel som et resultat at selskaper av type Google eller Facebook går inn i forsikringsmarkedet med sin kjennskap til kundene og datagrunnlag

RAPPORTERING TIL DET OFFENTLIGE

Rapportering til offentlige instanser skal utføres i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Se «Policy for ekstern rapportering».

AKTUAR

Foretaket har etablert avtale med aktuar vedrørende leveranse av aktuarterjenester. Leveransen skal være i overensstemmelse med «Policy for utkontraktering» og «Policy for aktuarfunksjon».

SKADEBEHANDLING OG SKADEUTBETALING

Foretaket har retningslinjer og rutiner som sikrer en forsvarlig og tilfredsstillende behandling av alle skader. Det blir også jevnlig foretatt uavhengige skaderevisjoner. Foretaket har en egen kvalitetshåndbok som beskriver dette.

REGNSKAPSRAPPORTER

Det skal kvartalsvis utarbeides og styrebehandles rapport som viser regnskapsmessig avvik i forhold til periodisert budsjett, prognose for den aktuelle budsjettperioden, og avvik mellom prognose og budsjett. Det skal også utarbeides månedsregnskap som styringsinformasjon for ledelse og styre.

IKT

Det skal foreligge mål og retningslinjer for selskapets IKT virksomhet. For den delen av IKT- virksomheten som er utkontraktert, skal det utarbeides egne retningslinjer som skal sikre leveransen. Selskapet skal i henhold til krav i forskrift, minst en gang årlig, eller ved endringer som har betydning for IKT-sikkerheten, gjennomføre risikoanalyser for å påse at risiko styres innenfor akseptable grenser i forhold til foretakets virksomhet.

Administrerende direktør har ansvaret for at selskapet IKT virksomhet drives i samsvar IKT forskriften.

RISIKOVURDERING

Med utgangspunkt i definerte mål og strategier skal det minst en gang i året foretas en gjennomgang av vesentlige risikoer for alle virksomhetsområder i selskapet. Det skal en gang i året foretas en gjennomgang av vesentlige risikoer i selskapet og de interne kontrolltiltak som sikrer mot disse. Administrerende direktør skal minst en gang i året utarbeide en samlet vurdering av risikosituasjonen som forlegges styret til behandling.

Kvartalsvis skal Risk Manager, Compliance og Aktuar rapportere til styret hvorvidt selskapet opererer innenfor policyer, retningslinjer og lovverk i tillegg til å rapportere på oppfølging av den årlige gjennomgangen.

EGENVURDERING AV RISIKOEKSPONERING OG KAPITALBEHOV (ORSA)

Styret er ansvarlig for at selskapet som en del av risikostyringssystemet gjennomfører en egevaluering av selskapets risikoeksponering og risikoprofil, og tilhørende kapitalbehov, i overensstemmelse med kravet i Finansforetaksloven § 16-6 med forskrifter. Styret skal sørge for at selskapet gjennomfører en vurdering av alle vesentlige risikoeksponeringer selskapet eksponeres mot, både på kort og lang sikt, og av kapitalbehov for å kunne dekke denne risikoeksponeringen, samt evnen til å kunne innfri forpliktelser i forbindelse med forsikringskontrakter.

Det skal som en del av prosessen gjennomføres en vurdering av hvorvidt standardmodellen gjenspeiler selskapets risikoprofil, og i hvor stor grad kapitalkravet beregnet av standardmodellen er i overensstemmelse med selskapets egenvurderte kapitalbehov.

Styret skal sørge for at det gjennomføres vurderinger av om selskapet har tilstrekkelig kapital gitt selskapets strategi og ta høyde for risikoeksponeringer som kan oppstå i forbindelse med utilstrekkelig kapital eller mangler i virksomhetsstyringssystemet, samt tiltak fra ledelsen som kan påvirke selskapets risikoprofil.

ORSA-prosessen skal forsikre at selskapets ledelse og styre skal ha eierskap og tilstrekkelig informasjon og forståelse av selskapets solvensbehov og solvenskapital.

ORSA skal gjennomføres minimum årlig. Ekstraordinære gjennomføringer skal skje i forbindelse med vesentlige strategiske endringer, eksempelvis overtagelse og fusjon, eller vesentlige endringer i vedtatt risikoappetitt, driftsmiljø, herunder makroøkonomiske, regulatoriske og konkurranseforhold. Enkelte forhåndsdefinerte hendelser vil automatisk nødvendiggjøre en ny ORSA-gjennomføring. Disse hendelsene er som følger:

- Overtagelse av selskap > 25 % av Selskapets egenkapital
- Fusjon av Selskapet med et annet selskap

Den årlige ORSA-gjennomføringen skal resultere i en rapport som skal innfri kravene i finansforetaksloven. Rapporten skal foreligge i løpet av første halvdel av finansåret. Den

skal godkjennes av styret og deretter oversendes Finanstilsynet snarest mulig, og innen to uker.

ORSA-rapporten skal være i overensstemmelse med selskapets strategi og skal ta høyde for strategiperioden. Enhver strategisk beslutning som vil påvirke risikoprofil og/eller solvenskapitalen, skal vurderes gjennom ORSA-prosessen før beslutningen gjennomføres. Alle vesentlige risikoer som kommer frem i periodisk risikorapportering skal også vurderes i ORSA prosessen

Risk Manager er ansvarlig for selskapets operative ORSA-gjennomføring og for at den implementeres i henhold til lovkrav og ORSA policy.

Internrevisjonen skal foreta en uavhengig evaluering og vurdering av ORSA-prosess og -rapport.

Styret skal sørge for at selskapet årlig gjennomfører ORSA i tråd med kravene uttrykt i lovverket.

I første kvartal vil selskapet foreta beregning av kapitalkrav ved bruk av standardmodellen. Deretter gjennomføres en analyseprosess, med risikoevaluering, avviksanalyse og vurdering av kapitalisering basert på standardmodellens forutsetninger og resultater.

Parallelt med analyseprosessen vil Selskapet gjennomføre en egenvurdering av kapitalbehov for å dekke all relevant, faktisk og potensiell risikoeksponering, kalt ORSA-prosessen. Dette kapitalbehovet sammenliknes med kapitalkravet beregnet av standardmodellen. Årets ORSA-prosess vil baseres på foregående risikorapporter, internkontroll, risikoevaluering og vurderinger gjort av selskapets aktuar og compliancefunksjon. Risk Manager har det overordnede ansvaret for initiering og organisering av gjennomføring. Styret skal være aktivt deltagende i prosessen gjennom vurderinger av sentrale elementer og gjennomgang i styremøter

Innen utgangen av første halvår, oppsummeres selskapets egenvurdering i en sluttrapport; ORSA-rapporten. ORSA-rapporten overleveres til internrevisjon for gjennomgang.

Rapporten godkjennes av internrevisjonen og skal deretter godkjennes av styret.

I tredje og fjerde kvartal vil det utarbeides grunnlag for neste års ORSA-gjennomføring, i forbindelse med Selskapets internkontrollprosess, risikorapport, vurdering og måling av risikoappetitt, samt rapportering fra selskapets aktuar og compliancefunksjon.

B.4 Internkontrollsystem

Effektiv risikostyring og internkontroll forutsetter klare organisatoriske skiller mellom linjen, risikostyring og internrevisjon. I tråd med ledende praksis har Landkreditt Forsikring AS etablert en modell med tre forsvarslinjer:

Første forsvarslinje: Ledere av forretnings- og støtteområdene har ansvaret for den daglige risikostyringen innenfor sitt ansvarsområde. De skal til enhver tid påse at risikostyringen og risikoeksponeringen er innenfor de rammer og overordnede styringsprinsipper som er besluttet av styret eller administrerende direktør.

Andre forsvarslinje: Risikostyringsfunksjonen er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer direkte til administrerende direktør. Funksjonen har ansvaret for videreutvikling av rammeverk for risikostyring, inkludert risikomodeller og risikostyringssystemer. Funksjonen er videre ansvarlig for uavhengig oppfølging og rapportering av risikoeksponeringen, og at selskapet etterlever gjeldende lover og forskrifter.

Tredje forsvarslinje: Internrevisjonen overvåker at risikostyring og internkontroll er målrettet, effektivt og fungerer som forutsatt, herunder en evaluering av virksomhetens første og andre forsvarslinje. Internrevisjonen rapporterer periodisk til RRU og styret.

B.5 Internrevisjonsfunksjon

Internrevisjonen er underlagt styret, og utgjør selskapets tredje forsvarslinje. Internrevisjonen har periodisk rapportering til og dialog med styret og RRU. Løpende administrativ kontakt, herunder planarbeid, koordineres med administrerende direktør eller den han delegerer dette til.

Internrevisjonen skal gjennomføre periodiske møter med administrerende direktør eller den han delegerer dette til. Dette for å diskutere problemstillinger og anbefalinger knyttet til risikostyring og internkontroll, samt erfaringsoverføring og avstemming av kontrollaktiviteter for å bidra til effektiv gjennomføring av internrevisjonen.

Internrevisjonen kan ikke påta seg revisjonsoppgaver eller rådgivningsoppdrag som kan svekke internrevisors uavhengighet og objektivitet. Dersom det er oppdrag som potensielt kan svekke uavhengigheten eller objektiviteten skal det redegjøres om disse forholdene til Revisjons- og Risikoutvalget (RRU). RRU skal i den løpende rapportering bli orientert om alle godkjente tilleggsoppgaver. Dette skal bidra til at internrevisor har den nødvendige grad av uavhengighet og objektivitet i det løpende revisjonsarbeid.

B.6 Aktuarfunksjon

Aktuarfunksjonen er en andrelinjefunksjon, altså en kontrollfunksjon. Generelt for alle de fire nøkkelfunksjonene under Solvens II gjelder det at funksjonen skal være «upåvirket» i sin rolle. I dette ligger det blant annet at personer knyttet til aktuarfunksjonen skal, med unntak av godtgjørelse for utført arbeid, være økonomisk uavhengig av selskapet.

Aktuarfunksjonen skal heller aldri komme i en situasjon der den vurderer/kontrollerer sitt eget arbeid.

Aktuarfunksjonen skal være egnet og kompetent. En konkretisering av kravene dette innebærer er beskrevet i utkontrakteringsavtalen med leverandøren av tjenesten.

Solvens II – regelverket definerer en rekke ansvarsområder for aktuarfunksjonen, hvor et sentralt element er koordinering av beregningen av de forsikringstekniske avsetningene.

Aktuarfunksjonen i Landkreditt Forsikring har ansvar for

- **Koordinere beregningen av forsikringstekniske avsetninger**

Aktuarfunksjonen sin hovedoppgave er å koordinere beregningen av de forsikringstekniske avsetningene. Dette innebærer følgende:

- Sikre at modeller og metoder er hensiktsmessige
- Vurdere tilstrekkelighet og kvalitet på data
- Sammenligne beste estimat med faktisk erfaring
- Informere administrasjon og styret om beregningene sin tilstrekkelighet og pålitelighet gjennom en årlig rapport.

De forsikringstekniske avsetningene består av beste estimat av premie- og skadeavsetninger, samt en risikomargin. Prinsipper og retningslinjer for verdivurderingen av de enkelte elementene er nærmere beskrevet i egen policy.

- **Vurdering av datakvaliteten**

Aktuarfunksjonen skal vurdere konsistensen i interne og eksterne data brukt i beregningen av de forsikringstekniske avsetningene mot datakvalitetsstandarder

definert i Solvens II direktivet. I tilfeller der det er relevant skal aktuarfunksjonen komme med innspill og anbefalinger til interne prosedyrer for å forbedre datakvaliteten. Dette for å sikre at selskapet er i stand til å etterkomme Solvens II – kravene.

- **Vurdering av underwritingpolicy, reassuransepolicy og reassuranseprogrammet**
- **Bidra til effektiv risikostyring**

For å sikre en god og effektiv risikostyring, skal aktuar bidra til denne prosessen med analyser og input ved behov.

B.7 Utkontraktering

Foretakets utkontrakteringsavtaler skal være skriftlig og skal baseres på selskapets mål og retningslinjer for det fagområdet utkontrakteringen gjelder for. Avtalene skal sikre selskapet rett til å inspisere og kontrollere de av leverandørens aktiviteter som er knyttet til avtalen og sikre at Finanstilsynet gis tilgang til opplysninger fra og tilsyn hos leverandøren og ellers oppfylle betingelser som Finanstilsynet har satt for utkontraktering.

Selskapets styre skal fortsatt ha ansvaret for den virksomhet som utkontrakteres.

Det må fremgå av skriftlig avtale hvilken virksomhet som utkontrakteres. Selskapet må selv ha kompetanse til å vurdere om oppdragstaker utfører oppdraget tilfredsstillende. Selskapet skal fortløpende ha mulighet til å identifisere og kontrollere de risikoer som er knyttet til utkontraktering av oppgavene. Selskapet må sikre rimelig rett til oppsigelse av avtalen under betryggende forhold til alternativ løsning er etablert. Selskapet skal også sikre seg grunnlag for å kunne ivareta behov for informasjon til kunder og eiere.

Selskapet skal forsikre seg om at leverandørens systemer, drift og sikkerhet har tilfredsstillende kvalitet og oppfølging og skal inneholde krav til leverandøren om taushetsplikt. Utkontrakterte oppgaver skal vurderes årlig i forhold til kvalitet og leveranser

I henhold til § 4 c i Finanstilsynsloven skal selskapet melde fra til Finanstilsynet ved inngåelse av avtale om utkontraktering av virksomhet, ved senere endring av slik avtale og ved bytte av oppdragstaker. Meldingen skal gis minst 60 dager før iverksettelsen av avtalen, avtaleendringen eller byttet av oppdragstaker.

Leverandører som behandler personopplysninger på vegne av Landsbruksforsikring AS skal enten ha egen konsesjon for behandling av personopplysninger eller være underlagt de prinsipper, tiltak og dokumentasjonskrav som er satt for Landkreditt Forsikring AS sin

behandling av personopplysninger. De krav Landkreditt Forsikring AS stiller skal framgå av avtalen med den enkelte leverandør.

Har leverandøren egen konsesjon skal Landkreditt Forsikring AS iverksette de tiltak de finner nødvendig for å forsikre seg om at alle krav etterleves.

B.8 Vurdering

Landkreditt Forsikring vurderer foretakets system for risikostyring og internkontroll å være hensiktsmessig med hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av risikoene som er knyttet til foretakets virksomhet. Premievolumet er relativt begrenset som andel av det norske markedet, og selskapet har ingen «ikke standard» forsikringseksposering. Innen investeringsrisiko har selskapet en konservativ investeringsstrategi, der majoriteten av midlene blir plassert i obligasjonsfond med begrenset rente- og kredittrisiko. Totalt sett vurderes derfor både omfang og kompleksitet å være begrenset, og derfor tillate risiko- og compliancefunksjoner med relativt begrenset antall årsverk.

Risikostyring og rapporteringsrutiner som er satt opp vurderes som velfungerende og egnet til å fange opp reelle risikoer for selskapet.

C. Risikoprofil

C.1 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen blir tett fulgt opp av første linje, ansvarlig for dette er produktavdelingen. Utover dette er forsikringsrisikoen en av de mest sentrale delene som følges opp av selskapets risikostyringsfunksjoner, i første rekke risk manager og aktuarfunksjon. Risikoen blir målt og fulgt opp gjennom regelmessig gjennomgang og rapportering fra risk manager:

- Daglig rapportering og måling: Daglig sendes rapport som inneholder utvikling i premie, kunder og skader fra risk manager til hele ledergruppen
- Månedlig rapportering og måling: Månedlig sendes rapport som inneholder utvikling, rabattbruk, skader og resultater fra risk manager til ledergruppen
- Kvartalsvis rapportering og måling: Kvartalsvis gjennomgås hele risikobildet innen forsikring av risk manager og rapporteres til styret

Risikoen blir også fulgt opp av aktuarfunksjon:

- Kvartalsvis reserve- og risikovurdering: Beregning av reservebehov og rapportering til økonomifunksjonen
- Årlig aktuarrapport: Årlig rapport til styre- og ledelse

Vesentlige risikoer

Selskapets mest vesentlige forsikringsrisiko er innen personforsikringer. Risikofordelingen mellom person- og ting-/ motorforsikring begynner imidlertid å jevnes ut. Dette skjer både på grunn av økning i bruttopremie på tingforsikring, reduksjon av reassuransekvoter på ting og innføring av kvotedekninger på personforsikring.

De mest vesentlige risikoene innen forsikring vurderes å være

- Katastrofe som berører en av Norturas større anlegg i arbeidstiden
- «Feilreservering» på langhalede personbransjer
- Feilprising og antiseleksjon innen ting-/motorforsikring

For å redusere risikoen for egen regning har selskapet betydelig innslag av reassuranse. Egenregningen varierer fra 100% på ansvar, til 30% på tingforsikring. For å sikre at reassuranseavtalene er mest mulig tilpasset selskapets behov for risikoreduksjon har

selskapet en årlig prosess der reassuranseprogram og forventet volum gjennomgås av reassuranseansvarlig og risikostyring før revidert reassuransestrategi blir vedtatt av styret. Reassuranse er også en sentral del av aktuars- og risk managers periodiske vurderinger.

Stresstester

Selskapet bruker i stor grad stresstester og følsomhetsanalyser som er basert på, og/ eller ligger tett opp til scenarioene som er definert i standardmodellen i Solvens II. I tillegg lages det følsomhetsanalyser for korrelasjon. Selskapet vurderer antagelsene om korrelasjon, eller manglende korrelasjon mellom ulike bransjer, å være en av de mest usikre forutsetningene som har mest påvirkning på resultatet fra standardmodellen. Selskapet gjør derfor stresstester med ulike korrelasjonsnivå, også 1.

Det gjennomføres også følsomhetsanalyser på endring i standardavviket og volumendringer per bransje.

C.2 Markedsrisiko

Markedsrisikoen blir tett fulgt opp av første linje, ansvarlig for dette er økonomiavdelingen. Utover dette er markedsrisikoen en av de mest sentrale delene som følges opp av selskapets risikostyringsfunksjoner, i første rekke risk manager og rapporteringsfunksjon hos Alfred Berg. Risikoen blir målt og fulgt opp gjennom regelmessig gjennomgang og rapportering fra risk manager:

- Daglig rapportering og måling: Daglig oppfølging basert på rapporter fra forvaltere
- Månedlig rapportering og måling: Månedlig sendes rapport som inneholder utvikling, utnyttelse av grenser og resultater fra risk manager til CEO og CFO
- Kvartalsvis rapportering og måling: Kvartalsvis gjennomgås hele risikobildet innen investeringer av risk manager og rapporteres til styret

Risikoen blir også fulgt opp av Alfred Berg:

- Daglig rapportering
- Månedlige rapporter

Forsiktighetsprinsippet

Selskapets finansforvaltning skjer i henhold til forsiktighetsprinsippet. Dette sikres gjennom policyrammeverk og ansvarsdeling.

Styret

Styret fastsetter og vedtar mål, overordnede rammer og retningslinjer for kapitalforvaltningen og styringen av likviditetsrisikoen. Styret beslutter om plasseringer kan foretas direkte i markedet uten å benytte forvalter. Styret beslutter eventuelle endringer i krav til finansiell rating for finansinstitusjoner og utstedere av verdipapirer. Styret beslutter rammene for bruk av derivater.

Visekonsernsjef

Visekonsernsjef har det utøvende ansvar for kapitalforvaltningen i henhold til, og innenfor de fullmakter som er fastsatt av styret og som fremgår av selskapets investeringsmandat:

- Daglig drift av forvaltningen, herunder kjøp og salg
- Taktisk disponering, herunder rebalansering
- Legge forslag om eventuelle investeringer i øvrige produkter fram for styret før det fattes vedtak.

Visekonsernsjef har ansvaret for å ajourholde «Policy for styring av markeds- og likviditetsrisiko». Policyen skal forelegges styret for revurdering minst en gang pr år.

Økonomisjef

Økonomisjef har ansvar for gjennomføring av likviditetsstyringen, oppfølging av likviditetsrisiko, rapportering og kontroll, herunder etterfølgende:

- Oversendelse av all relevant informasjon/dokumentasjon til bruk ved ekstern utarbeidelse av oversikter og totalrapportering til styret.
- Oppgjørsfunksjon og avstemming.
- 1. linje kontroll med oppfyllelse av rammer for allokering og risiko, samt forhold til lover og forskrifter. Resultat fra kontrollen rapporteres til styret.

Eksterne forvaltere

Eksterne forvaltere skal månedlig rapportere avkasting, risiko, allokering mv. for porteføljen.

En forvalter forestår totalrapportering med omfang og hyppighet i henhold til avtale,

Risk Manager

Risk manager har ansvar for

- Kontroll og overvåkning av at kapitalforvaltningen utøves i tråd med denne policyen og øvrige retningslinjer for forvaltningen
- Etablere rutiner for å sikre at slik kontroll og overvåkning kan finne sted
- Rapportere brudd i forhold til strategi for kapitalforvaltning, rammer, retningslinjer og lovverk
- Rapportere regelmessig (kvartalsvis) til styret om risiko, resultater og etterlevelse av kapitalforvaltningsstrategien

Selskapet har også en konservativ investeringspolicy. Hoveddelen av investeringer er i investment grade obligasjoner med relativt kort rentebinding, derivat brukes bare til sikring. Konsentrasjon mot enkeltmotparter er begrenset til 3% av totalporteføljen. På grunn av et relativt begrenset norsk obligasjonsmarked er det likevel en konsentrasjon mot finansbransjen innen renteinvesteringer. Dette vurderes å være akseptabelt siden det er snakk om solide utstedere og papirer.

Stresstesting og følsomhetsanalyser innen markedsrisiko er i stor grad basert på standardmodellen i Solvens II regelverket. I tillegg stresses porteføljen med maks utnyttelse av rammer.

C.3 Kredittrisiko

Kredittrisiko for Landkreditt Forsikring gjelder hovedsakelig reassurandører, bankinnskudd og noen av de større kundene. Spreadrisiko vurderes som en del av markedsrisiko.

Reassuransepolicyen stiller krav til rating og antall aktører per kontrakt. Minimum rating er BBB. Dette sikrer at motpartsrisikoen innen reassuranse minimeres. Selskapet følger også opp eventuelle hendelser som kan øke kredittrisikoen. Når det gjelder bankinnskudd følges også samme prinsipp her.

På grunn av enkelte historiske avtaler med eierkunder har selskapet relativt store fordringer på disse. Selskapet vurderer motpartsrisikoen på disse til å være lav.

Stresstesting og følsomhetsanalyser innen kredittrisiko foretas ved å øke LGD til 100% (fra 50% i standardmodellen) og ved å doble PD i forhold til standardmodellen.

C.4 Likviditetsrisiko

Landkreditt Forsikring vurderer likviditetsrisikoen å være lav ettersom majoriteten av kundene betaler premien forskuddsvis.

Per 31.12.2018 har Landkreditt Forsikring en kontantbeholdning på NOK13,5 m. Dette utgjør per 31.12.2018 1,7 % av Landkreditt Forsikrings brutto forsikringsforpliktelser. I tillegg har selskapet NOK98,7 m i Obligasjoner med fortrinnsrett, dette vurderes også å være investeringer som fortsatt vil være likvide i en stresset situasjon. I tillegg vurderes resten av IG porteføljen på ca NOK385 m å være likvid i en realistisk stresset situasjon.

Landkreditt Forsikring har majoriteten av sine investeringer gjennom fond, og har som en del av investeringsstrategien følgende rammer:

- Aksjeinvesteringene skal gjøres gjennom aksjefond som har mandat i tråd med selskapets investeringsstrategi
- Renteinvesteringer skjer gjennom likvide enkeltpapirer og fond som investerer i likvide papirer

Samlet sett vurderes det at selskapets samlede likviditetsrisiko er lav. Dette er en risiko som må styres operasjonelt og det anses ikke som nødvendig å sette av kapital for denne risikoen.

C.5 Operasjonell risiko

Landkreditt Forsikring har et etablert risikostyringsrammeverk, dette gjelder både første linje og andrelinje. Policyer, rutinebeskrivelser og fullmaktsmatriser skal minimere risikoen for opriskhendelser som for alvorlige konsekvenser.

De antatt største iboende operasjonelle risikoene er knyttet til de ansatte og IT, i særlig grad nyansatte, lav bemanning og IT systemene. I tillegg kommer flere historiske forsikringsdekninger med et oppsett som gjør disse krevende å drifte.

Forsikringssystemet TIA har vært i bruk siden 2009, men det utvikles stadig. Det representerer således fortsatt risiko for så vel systemtekniske feil som brukerfeil. Dette

følges tett, og selskapet bygger opp en sterkere intern IT kompetanse gjennom samarbeid med Landkreditt Bank for å redusere denne risikoen.

Muligheten for å bli rammet av svindel, både fra interne og eksterne, øker også med størrelsen på selskapet. Landkreditt Forsikring har satt i gang ulike tiltak for å redusere denne risikoen. Dette inkluderer mislighetsrevisjon gjennomført av revisor, samt interne rutiner.

Som finansforetak er vi også omfattet av risiko for å bli utnyttet i hvitvaskingssammenheng. Vi vurderer risikoen for at vi blir brukt til hvitvasking som liten, gitt at tilfellet ikke også vil bli definert som svindel. For å redusere risikoen for hvitvasking har vi gjennomført opplæring av de ansatte i samarbeid med Faver, som har utstrakt erfaring med å avdekke svindel og hvitvasking.

Landkreditt Forsikring gjennomfører årlig en internkontrollvurdering i selskapet, inkludert en detaljert gjennomgang på de ulike forretningsområdene. Dette benyttes også som et underlag til ORSA prosessen.

Operasjonell risiko stresstestes i tråd med standardmodellen i Solvens II. Volum på premie- og/eller avsetninger justeres i tråd med ulike budsjetterte utfall for å vise effekten av dette på kapitalkrav.

C.6 Andre vesentlige risikoer

Forretningsmessige risiko oppstår som en følge av eksterne forhold eller hendelser som påvirker selskapets interesser. Dette kan være konkurrentstrategier, politisk utvikling, reguleringer og skatteforhold.

I det norske markedet tar de små selskapene markedsandeler fra de store. Denne trenden har pågått en del år. Man må regne med at de store på et tidspunkt vil bruke sin styrke til å bremse eller reversere denne trenden. Risikoen for Landkreditt Forsikring er at de store gode kundene velger å bytte leverandør, og at konkurransen generelt i markedet vil bli hardere. Konkurransesituasjonen er hensyntatt i budsjett og kapitalplan, og en ytterligere forverring av konkurransesituasjonen er hensyntatt i framskrivningen under stress.

Effekter av oppløsning av reserver

De skattemessige avsetningene knyttet til sikkerhetsavsetningen ble oppløst i 2018, noe som medførte en tilsvarende omfordeling fra utsatt til betalbar skatt. Solvensmessig fører oppløsningen til mindet risikoreduserende effekter av utsatt skatt og øker solvenskravet tilsvarende.

D. Verdsetting for solvensformål

D.1 Eiendeler

Tabellen under er hentet fra selskapets regnskapsmessige balanse per 31.12.2018, og viser verdi av selskapets eiendeler.

Tall i tusen kroner	Solvensregnskap	Finansregnskap
Sum immaterielle eiendeler	0	12 021
Sum investeringer	746 280	746 280
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	356 207	369 376
Sum fordringer	146 488	146 488
Sum andre eiendeler	16 440	15 421
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	19 931	19 931
SUM EIENDELER	1 285 346	1 309 517

Landkreditt Forsikring AS kategoriserer sine investeringer som finansielle eiendeler som verdsettes til virkelig verdi over resultatet. Aksjefond, obligasjonsfond og andre finansielle eiendeler er derfor bokført til markedsverdi 31.12.2018. I all hovedsak er underliggende investeringer i noterte foretak. Benyttede priser knyttet til eiendomsfondene er avgitt av eksterne forvaltningsselskaper som fastsetter verdier på underliggende eiendommer. Det er ingen differanse mellom finans- og solvensregnskapet.

Immaterielle eiendeler settes til 0 i solvensregnskapet.

Gjenforsikringsandel har ulik verdsetting i finans- og solvensregnskap. I solvensregnskapet beregnes dette beløpet som nåverdien av forventet inngående kontantstrøm fra selskapets reassuranseavtaler. I tillegg er det en differanse som kommer av ulik behandling av en risikodelingsavtale i finans- og solvensregnskapet.

Fordringer blir verdsatt likt i finans- og solvensregnskap.

Differansen i beløp under andre eiendeler er knyttet til utsatt skattefordel. For øvrige eiendeler er verdssetting under solvensregnskap og finansregnskap lik, for mer detaljer refereres det til Landkreditt Forsikrings årsregnskap per 31.12.2018.

D.2 Forsikringstekniske avsetninger

Oversikt over premie- og erstatningsavsetninger i regnskapsbalansen:

Bransje	Premieavsetning (uopptjent premie)	Erstatningsavsetning
Villa	22 606 815	51 070 895
Hjem	5 258 452	5 554 019
Hytte	3 265 392	6 374 137
Andre (verdigenstand)	252 417	45 414
Motor Privat (ansvar)	17 979 823	20 426 612
Motor Privat (annet)	26 261 613	7 435 477
Fritidsbåt	1 117 604	516 750
Ulykke	21 759 325	46 149 105
Reise	4 199 004	3 939 526
Gruppeliv	40 139 738	14 586 264
Uførekapital	249 384	51 451 893
Industri	13 830 497	74 227 236
Kombinert	18 230 929	23 626 682
Motor Næring (ansvar)	12 969 139	17 865 851
Motor Næring (annet)	18 802 918	10 852 394
Ansvar og garanti	8 261 664	13 666 731
Yrkesskade	13 752 103	125 336 590
Kollektiv ulykke	2 554 173	14 619 924
Annen sykdom	1 392 933	52 447 371
Husdyr	5 392 622	2 762 989
Transport	705 267	404 113
Naturskade	4 615 138	5 661 602
Total	243 596 950	549 021 573

Segmentering

Forsikringsporteføljen skal deles inn i homogene risikogrupper. Foretaket benytter følgende bransjer:

Eiendom	Motorvogn	Yrkesskade	Inntektstap	Ansvar	Andre
Villa	Privat Ansvar	Yrkesskade	Ulykke	Ansvar	Fritidsbåt
Hjem	Privat Kasko		Annen ulykke		Reise
Hytte	Næring Ansvar		Uførekapital		Prosjekt
Andre	Næring Kasko		Annen sykdom		Husdyr
Industri			Uføre privat		Transport
Kombinerte			Gruppeliv		

Vesentlige forutsetninger og kilder til usikkerhet i beregningen av beste estimat

Landkreditt Forsikring har en relativt liten og volatil portefølje. Det er derfor vanskeligere å skille mellom hva som tilfeldige variasjoner og hva som er en trend enn for et større selskap med mer data. Det er derfor knyttet stor grad av usikkerhet til IBNR-estimatene.

Bransjer med lavt premievolum eller få observerte skader vil være sårbar for variasjon i naturlige skader, som vil medføre større usikkerhet i beregning av beste estimat. For bransjene 114 Andre og 290 Transport er det spesielt lite premievolum. Usikkerheten er derfor stor (i prosent, for bransjene isolert sett), men volumet er så lite at dette ikke har vesentlig betydning for foretaket som helhet.

Sammenligne beste estimat mot faktisk erfaring

Sammenligning av beste estimat mot faktisk erfaring er vurdert ved å beregne utvikling i estimert endelig skadeprosent (inkludert IBNR).

For Villa observeres det forholdsvis lite endring i endelig skadeprosent for de fleste årgangene, noe som indikerer at tidligere estimater har vært nær endelig realisert verdi. For Ulykke og Annen Sykdom observeres det variasjon i estimat av endelig skadeprosent, i tillegg til en synkende trend. Dette kan indikere at tidligere erstatningsavsetning har vært noe høy. For Yrkesskade observeres det en synkende trend i endelig skadeprosent. Dette kan indikere at tidligere erstatningsavsetning har vært høy. Slik reduksjon i estimater for personforsikringer observeres i markedet generelt. Dette kan skyldes endring i meldemønster og betalingsforeløp, som vi gradvis har fått kunnskap om og som vi gradvis har justert estimatene etter.

Risikomargin

Risikomargin beregnes ved å beregne fremtidig SCR ved en tenkt avvikling av selskapet, for hvert år frem til all forretning er forventet å være fullstendig avviklet, og kapitalkostnaden ved å ha et kapitalkrav knyttet til selskapet under avvikling, gitt en kapitalkostnad på 6%.

Konklusjon vedrørende pålitelighet og tilstrekkelighet

Grunnlagsdata, beregningsmetodikk og antakelser er gjennomgått av kontrollfunksjonen både i form av møter med førstelinje og gjennomgang av dokumentasjon og modeller.

Basert på disse kontrollene mener kontrollfunksjonen at estimatet for de forsikringstekniske avsetningene er tilstrekkelig.

Avvik mellom finans- og solvensregnskap

Tabellene nedenfor viser sammenligning mellom de totale forsikringstekniske avsetningene pr. 2018-12-31 i regnskapsbalansen og i Solvens II balansen.

Tabell 1 Avsetninger i regnskapsbalansen pr. 31.12.2018

Regnskapsbalanse (tall i kNOK)	Brutto	Reassurandørs andel	Netto
Premieavsetninger (uopptjent premie)	243 597	134 741	108 856
Erstatningsavsetninger	549 022	234 635	314 387
Totalt forsikringstekniske avsetninger	792 619	369 376	423 243

Tabell 2 Avsetninger i Solvens II balansen pr. 31.12.2018

Solvens II balanse (tall i kNOK)	Brutto	Reassurandørs andel	Netto	SII/regnskap
Premieavsetninger	221 110	129 168	91 942	91 %
Erstatningsavsetninger	534 193	229 240	304 954	97 %
Risikomargin	22 153		22 153	N/A
Totalt forsikringstekniske avsetninger	777 456	358 408	419 049	98 %

Erstatningsavsetningen består av RBNS, IBNR og ULAE.

- RBNS (Reserved But Not Settled) er skadebehandlernes erstatningsavsetning på hver enkelt rapportert skade.
- IBNR (Incurred But Not Reported) er selskapets estimat for framtidige erstatningsutbetalinger ut over RBNS.

- ULAE (Unallocated Loss Adjustment Expenses) er selskapets estimat på den delen av framtidige kostnader knyttet til skadebehandling som ikke allokeres til den enkelte skade.

Forskjellene mellom regnskapsbalansen og Solvens II-balansen skyldes i hovedsak:

- Både skadeavsetninger og premieavsetninger er diskonterte i Solvens II-balansen, mens regnskapsbalansen skal ha udiskonterte verdier
- I regnskapsbalansen skal premieavsetningene tilsvare uopptjent premie. I Solvens II-balansen skal premieavsetningene være beste estimat av fremtidige forpliktelser. Uopptjent premie er derfor multiplisert med forventet fremtidig CR (combined ratio) og det er gjort fratrukk for EPIFP (estimated profit in future premiums) før diskontering
- I Solvens II-balansen er reassurandørs andel – i tillegg til diskontering – justert for forventet tap på krav.
- Solvens II Risikomargin finnes ikke i regnskapsbalansen

D.3 Andre forpliktelser

Andre forpliktelser er i utgangspunktet likt verdsatt i solvensregnskapet og finansregnskapet. Det blir likevel noen forskjeller. Garantiavsetningen behandles som opptjent egenkapital i finansregnskapet, men i solvensregnskapet behandles den som andre forpliktelser.

E. Kapitalstyring

E.1 Ansvarlig kapital

Landkreditt Forsikring har NOK317,9 mill i kapital tilgjengelig for å dekke solvenskravet. Egenkapitalen i årsregnskapet for 31.12.2018 er NOK261,0 mill. Differansen mellom disse to tallene kommer frem gjennom differansen i verdi på eiendeler og forpliktelser som beskrevet i kapittel D.

Av tilgjengelig kapital består NOK80 mill av et ansvarlig lån. Dette er inkludert som Tier 2 kapital.

E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav

Landkreditt Forsikrings totale kapitalkrav per 31.12.2018 er på NOK196,5 mill, dette er fordelt som vist i tabellen under. Tabellen viser også status per 31.12.2017, og endringer i rapporteringsperioden.

Tall i tusen kroner	31.12.2018	31.12.2017	Endring i perioden
Delkapitalkrav:			
Markedsrisiko	84 930	100 805	-15 875
Skadeforsikringsrisiko	77 472	73 217	4 255
Helseforsikringsrisiko	90 218	99 199	-8 981
Motpartsrisiko	34 404	23 733	10 671
Operasjonell risiko	22 513	19 822	2 691
- Diversifiseringseffekt	-99 042	-100 162	1 120
- Risikoreducerende effekter av utsatt skatt	-13 981	-39 349	25 368
Sum solvenskapitalkrav	196 514	177 265	19 249
Minstekapitalkrav	64 431	73 296	-8 865
Minstekapitalkrav etter justering	64 431	73 296	-8 865
Basiskapital			
Innskutt egenkapital	73 182	73 182	0

Annen opptjent egenkapital	163 349	187 295	-23 946
- Immaterielle eiendeler	-12 021	-12 766	745
- Verdiforskjeller mellom Solvens II og regnskap	7 348	-173	7 521
Kapitalgruppe 1	231 858	247 538	-15 680
Ansvarlig lån	80 000	20 000	60 000
Avsetning til naturskadefond	4 997	1 028	3 968
Kapitalgruppe 2	84 997	21 028	63 968
Eiendeler ved skatt	1 019	-	1 019
Kapitalgruppe 3	1 019	0	1 019
Basiskapital	317 874	268 566	49 308
Basiskapital til dekning av solvenskapitalkrav	317 874	268 566	49 308
Basiskapital til dekning av minstekapitalkrav	244 744	262 197	-17 453
Solvenskapitaldekning i prosent	161,76 %	151,51 %	10,25 %
Minstekapitaldekning i prosent	379,86 %	357,72 %	22,13 %

Selskapet benytter ikke selskapsspesifikke parameter.

F. Rapporteringsmaler

F.1 Vedlegg til SFCR-rapporten

Rapporten er vedlagt følgende QRT'er (kvantitative rapporter):

- Balansen (S.02.01)
- Premier, erstatninger og kostnader pr. bransje (S.05.01)
- Forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring og helseforsikring NSLT – bransjefordelt (S.17.01)
- Erstatninger i skadeforsikring (samlet for alle bransjer) Avviklingstrekanter for betalte bruttoerstatninger og brutto beste estimat (ikke-diskontert) for erstatningsavsetningen (S.19.01)
- Ansvarlig kapital (S.23.01)
- Solvenskapitalkravet (S.25.01)
- Minstekapitalkravet (S.28.01)

G. Godkjenning

Landkreditt Forsikrings SFCR-rapport for rapporteringsåret 2018 med vedlagte QRT'er, ble godkjent av styret den 11.04.2019.

Firmainformasjon

Landkreditt Forsikring AS

Karl Johans gate 45, 0162 Oslo

Tlf. 23 00 08 00

www.landkredittforsikring.no

